

BEVISST. «Konsekvenser av typiske kvinnevalg»

Kvinner om kvinneøkonomi

Det kan gå ille for kvinner som ikke er seg bevisst hvilke økonomiske valg de tar i livet.

KRISTIANSAND

– Da Kari først var hjemmeværende, og deretter jobbet deltid med svak pensjonsopptjening og ditto karriereutvikling som resultat, kunne Knut ha kompensert ved å betale en privat pensjonsforsikring for henne.

Tove K. Westbye, advokat og partner hos Advokatfirma Wigemyr, står foran en forsamling på drøyt 30 mennesker i et av UiAs auditorier på Gimlemoen onsdag kveld. Flesteparten av de 30 er unge, alle unntatt fire er kvinner. De stiller på for å lære om «konsekvenser av typiske kvinnevalg», som det heter i invitasjonen.

KLASSISK HISTORIE

Westbyes henvisning til Kari og Knut går tilbake til forrige innleder, advokat- og Wigemyr-kollega Solveig Løhaugen. Hun har tatt for seg det fiktive paret Kari og Knut, med historie tilbake til da de to sørlendingene traff hverandre under studier i Oslo. Det endte først med at Kari flyttet inn i Knuts selveierleilighet (uten å kjøpe seg inn, og uten å bidra til lånebetjening), deretter med bryllup, flytting til hus Kristiansand, barn, lønnsom karriere for Knut og altså hjem og deltid for Kari. Underveis arver også Knut ei hytte på Bortelid. Da begge senere arver en halv million kroner hver fra henfarne besteforeldre, går hans penger til pensjonsfond, hennes til reisefond for familien.

KOMMER ILLE UT

Og så - bombe! - treffer Knut en annen. Ekteskapet avsluttes da begge er i femtiårene. Med hus, hytte, to biler, pensjonsfond og innbo skal de så dele verdier for 10,2 millioner kroner.

Førsteamanuensis Anne Wenche Emblem (t.v.) var arrangementets primus motor, professor Ellen K. Nyhus formidlet fra egen og andres forskning rundt kvinners økonomi, mens Wigemyr-advokatene Solveig Løhaugen og Tove K. Westbye berettet om hvor ille det kan gå kvinner som ikke er bevisste på valg som har med privatøkonomi å gjøre. FOTO: RUNE ØIDNE REINERTSEN

– Derav tilfaller 8,2 millioner Knut, mens Kari får to millioner. Det blir hennes egenkapital når hun skal skaffe seg en leilighet som er stor nok til å huse barn og barnebarn på besøk. Og husk: Hun har lav inntekt og kommer til å få en meget beskjeden pensjon. Ja, det ender faktisk med at hun blir uføretrygdet, forteller Solveig Løhaugen.

Hun understreker at fortellingen er oppdiktet, men i høyeste grad basert på «true stories». Og verdifordelingen følger loven til punkt og prikke.

– I skilsmisssituasjoner er det sjeldent klima for raushet utover det loven tilsier, konstaterer advokat Løhaugen.

– Slik kan det gå når kvinnen ikke er seg bevisst de privatøkonomiske valgene de i realiteten

tar. Dessverre ser vi at økonomi ofte er tabubelagt i parforhold, supplerer professor Ellen K. Nyhus.

DÅRLIGERE KUNNSKAPER

Nyhus har innledet totimersseansen med å ta for seg egen og andres forskning rundt kvinners og menns kunnskaper om økonomi. Oppsummert: Selv på spørsmål om grunnleggende forhold som renter og økonomi scorer kvinner - særlig unge kvinner - dårligere enn menn.

– Husk: Finansmarkedene blir stadig mer komplekse. I kombinasjon med flommen av tilbud via internett skaper det uoversiktighet og problemer med å skjønne hva de forskjellige prisene egentlig innebærer, understreker professor Nyhus.

Hun minner også om et grunnleggende forhold:

– Kvinner lever lenger enn menn, men har dårligere pensjon.

TEKST: RUNE ØIDNE REINERTSEN
rune.o.reinertsen@fvn.no

– To inntekter i én familie

● – Dette er interessant og viktig. Også som muslim ser jeg at jeg må vite like mye om økonomi som menn. Som oftest er det to inntekter i en familie, men dessverre står det ofte enda dårligere til med kvinners kunnskaper om økonomi i muslimske familier enn i tradisjonelle norske, sier Rabia Ikram Sheikh.

Hun er en av de 30+ fremmøtte, går selv på likestillingsstudiet og akter å utdanne seg ytterligere. To andre blant tilhørerne er

Betty Lee og Susann Kvam. De viser seg også å være likestillingsstudenter.

– Jeg får helt bakoversveis av dette. Det meste er helt nytt for meg, sier Betty.

– Jeg hadde rettslære på videregående og har studert samfunnsøkonomi, så jeg visste en god del fra før. Men det er nyttig å få frisket opp kunnskapene, legger Susann til.

RUNE ØIDNE REINERTSEN

FAKTA

Ekteskapslovens paragraf 59

● Verdien av formue som klart kan føres tilbake til midler som en ektefelle hadde da ekteskapet ble inngått eller senere har ervervet ved arv, eller ved gave fra andre enn ektefellen, kan kreves holdt utenfor delingen.

● Vil retten til å utta midler etter første ledd føre til et åpenbart urimelig resultat, kan den helt eller delvis falle bort. Ved vurderingen skal det særlig legges vekt på ekteskaps varighet og ektefellenes innsats for familien.

● Dersom sterke grunner taler for det, kan en ektefelle gis rett til å holde utenfor delingen hele eller deler av verdien av felleseie som ikke omfattes av første ledd.

● Er samlivet gjenopptatt etter separasjon, og deling har funnet sted, skal formue som ektefellene har fra det tidligere oppgjøret, likestilles med midler som nevnt i første og andre ledd dersom ektefellenes midler på ny skal deles.

Betty Lee (t.v.) og Susann Kvam går begge på likestillingsstudiet. – Det jeg hører, gir meg bakoversveis, sier Betty.

FOTO: RUNE ØIDNE REINERTSEN

Rabia Ikram Sheikh vil gjerne formidle kveldens lærdom om kvinneøkonomi til sine muslimske medsøstre.

FOTO: RUNE ØIDNE REINERTSEN